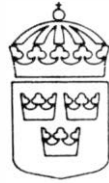

Motion till riksdagen

1987/88:Jo513

av Alf Svensson (c)

om skydd för dricksvattnet

Mot.
1987/88
Jo513-515

Trots att dricksvattnet i Sverige redan 1983 klassades som livsmedel och trots att dricksvattnet i allt vidare omfattning hotas har livsmedelsverket ännu inte fastlagt gränsvärden för detta det viktigaste av livsmedel.

Under det senaste decenniet beräknar man att mellan 25 000 och 30 000 svenskar har förgiftats av förorenat vatten. Faktum är att de allvarigaste sentida svenska epidemierna har förorsakats av just förorenat vatten.

Det har gång på gång understrukits i massmedia att kontrollerna av dricksvattnet ute vid vattenverken inte sällan är under all kritik. På vissa håll sker kontrollen enbart vid enstaka tillfällen under året och vid många vattenverk saknas nödvändig för att inte säga självklar kontrollapparatur.

Lägger man därtill det förhållandet att många kommuners vattenledningsnät befinner sig i ett miserabelt skick, vilket främjar bakterietillväxt och/eller består av ett material som påverkas när vattnet försuras, inser man nödvändigheten av att livsmedelsverket verkligen ser det som en elementär uppgift att främja god vattenkvalitet.

Vattenverken måste åläggas samma hygieniska krav som all annan livsmedelsverksamhet och det borde vara en självklarhet att "drycken ur kökskranen" är utsatt för samma kvalitetskrav som mjölken och läskedryckerna.

Vid lantbruksuniversitetet har man i ett treårigt forskningsprojekt lagt fast att det så att säga ständigt läcker gifter ut i åar och vattendrag och att dricksvattentäkter och grundvatten skadas. Nämda forskningsprojekt har fastlagt att jordbruksgifter finns i de allra flesta åarna i Syd- och Mellansverige. Talet om att jordbruksgifter bryts ned och inte hamnar i vattensystem måste härmed anses vederlagt. Naturligtvis begås ett fatalt misstag om enbart jordbruket utpekas som giftspridare. Från kommunala soptippar, från industrier, hushåll, bilismen etc. förorenas och fördärvas vatten.

Till skydd för dricksvattnet krävs ett omfattande, konkret, radikalt handlingsprogram. Från kristdemokratiskt håll har presenterats ett förslag till hur ett sådant handlingsprogram skulle kunna utformas:

1) Giftutsläpp till och övergödning av vattendrag måste upphöra. Gödselbrunnar och gödselplattor med urinbrunnar skall ha en lagringskapacitet på 12 månader. I dag har dylika anläggningar ofta enbart lagringskapacitet för 6 månader. Detta har medfört och medför att gödsling sker på tjälad mark eller att gödsel sprids direkt från lagringsplatsen via diken och bäckar ut i sjö- och

vattensystem. Varje kommuns miljö- och hälsoskyddsnämnd måste ägna vida större uppmärksamhet åt att tillse att gödning inte sker utan att jorden samtidigt bearbetas. En förutsättning för att sådana regler skall kunna efterlevas är att lagringskapaciteten för gödsel är 12 månader och att jordbrukare får ekonomiskt stöd för sådana anläggningar.

2) Kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder bör åläggas att offentligt och till allmänheten redovisa vilka miljöskadande utsläpp som tillåts i kommunen. Den s. k. offentlighetsprincipen är inget försvar för att hålla invånarna i okunnighet om vilka påfrestningar och vilka föroreningar deras miljö utsätts för. Varje kommun tillser i regel att invånarna informeras om, utifrån budgetbesluten, vart kommunens pengar tar vägen eller vad pengarna används till. Det borde vara än mer självklart att informera medborgarna om vilka miljöpåverkande beslut som tas och vilka giftutsläpp som godkänns.

3) Varje kommun bör åläggas att göra en grundvatteninventering för att planmässigt kunna vidta åtgärder mot försurning av grundvatten och utfällning av metaller i grundvatten.

4) Länsstyrelsernas miljövårdsenheter bör åläggas att omgående analysera och kartlägga vattenkvaliteten i sin regions sjöar och vattendrag för att åtgärder mot försurning och förorening skall kunna vidtas i tid, så att dricksvattenreservoarer kan räddas och för att exempelvis fisk med höga kvicksilverhalter inte används som föda.

5) Det är dags att tekniskt utveckla och börja planera för en ekologiskt riktig avfallshantering, ett annat system än WC-systemet.

Mot. 1987/88
Jo513

Hemställen

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett handlingsprogram till skydd för dricksvattnet.

Stockholm den 14 januari 1988

Alf Svensson (c)